

FEE / Eco-Schools Rohelise kooli programm Eestis

Rohelise lipu taotlusvorm 2023

Haridusasutuse nimetus	Harku Lasteaed
Lippu taotletakse ¹	kolmandat korda ja me ei vaja uut suurt lippu, sest lipp on heas seisukorras
Asukoht (aadress)	Instituudi tee 5, Harku alevik, Harjumaa, 76902
Kodulehe aadress	www.harkulasteaed.ee
Õpilaste / laste arv haridusasutuses	108
Rohelise kooli programmiga liitumise kuu ja aasta	2018 september
Rohelise kooli töörühma (ehk keskkonnatöörühma) juhi nimi, e-posti aadress ja mobiilnumber	Marika Sandrak marika.sandrak@harkulasteaed.ee 5804 8059

1. Keskkonnakampaaniates, projektides ja tegevustes osalemine

1.1. Kohalikes, üleriigilistes ja rahvusvahelistes keskkonnakampaaniates, projektides ja tegevustes (sh harrastusteaduse projektid) osalemine 2022/2023. õppeaastal². Kuidas mõjutasid need haridusasutuse keskkonnateadlikkust ja/või keskkonnasäästlikku majandamist?

Osalesime kogu lasteaiaiga Maailmakoristuspäeval septembris 2022 ja tegime seda terve nädala vältel. Puhtaks said kohalikud bussipeatused, kõnnitee ääred ja lasteaia poolt enim käidavad metsarajad.

Samuti osalesime digikoristusnädalal 23.-29.01.2023, mille raames said enamus rühmade arvutite desktopid, e-postkastid ja dokumentide kaustad tühjemaks. Rohelise kooli töörühma liige Riina kontrollis üle ja vajadusel aitas neid, kes ise kustutamisega hätta jäid. Tulemuseks oli, et arvutid/telefonid said rämpsust puhtamaks ja ehk jääb ka harjumuseks ise vahepeal korrastada oma seadmeid, mitte oodata järgmist digikoristusnädalat.

Projektis „Tere, kevad!“ osalemine lähendas lapsi loodusele, tutvustas neile tavalisemaid taime- ja loomaliike, õpetades neid liike looduses märkama, ära tundma ning jälgima, samuti hoolima teistest elusolenditest ja ümbritsevast keskkonnast.

Hiire rühm osaleb Maaelu teadmuskeskuse projektis „Näpud mulda“, mille raames tutvustatakse sordiaretust, kohalike sortide eeliseid ning vahekultuuride kasutamise vajalikkust ja komposteerimise võimalusi vastavalt eale. Projektis osalejad saavad stardikomplekti - porgandi,

põldoa, aedherne seemned ja tippsibula, orgaanilise väetise, vahekultuuri seemned, juhendid ja sildid peenarde tähistamiseks. Projekt on algusfaasis ja tulemusi veel kirjeldada ei saa. Plaan on osaleda ka tkeoristustalgutel „Teeme ära“.

1.2. 2022/2023. õppeaastal² omal algatusel läbiviidud ja kogu haridusasutust hõlmavad keskkonnahariduslikud projektid/üritused/kampaaniad

Palun märkige nimetus ja lisage lühikirjeldus või link blogile vms, kus nimetatud tegevusi on kirjeldatud. Palume ära märkida, millise enda poolt valitud Rohelise kooli programmi teemaga oli see tegevus seotud.

Rühmade koostöös toimusid meie jaoks märkimisväärt järgmised omal algatusel läbiviidud üritused/ projektid/kampaaniad:

[Mihklipäev](#) – päev oli organiseeritud nii, et õuealal olid erinevad tegevuspunktid, kus siis laps ja vanem koos said need kõik läbida ja kas siis kaasa teha, maitsta, midagi õppida/teada saada. Koos sai laulda, tantsida, kedrata, hapendamise põhitõdesid teada ja maitsta, juurviljade- puuviljade äraarvamise mängu mängida, õues kohapeal küpsetatud pannkooke maitsta. Tegevus seotud meie teemadega „Elurikkus, loodus, õueala“, „Tervis, heaolu, toit“.

[Spordinädala terviseringid](#) – terve nädala vältel viidi läbi sportlikud jõukatsumised (jooks, kaugushüpe, pallivise) ja nädal lõppes ümber maja jooksupäevaga. Osalesid kõik rühmad ja õpetajad. Nädal seotud teemadega „Elurikkus, loodus, õueala“, „Tervis, heaolu, sport“.

[Aastaaja matkad](#) – traditsioonilised aastaegade matkad toimuvad meil sellisel viisil, et enam-vähem kogu maja personal ja kõik lapsed võtavad ühel hommikupoolikul ette ja seavad sammud metsaradadele. Matkade eesmärgiks on märgata muudatusi looduses, otsida aastaajale vastavaid tunnused, mängida, väike piknik maha pidada. Alati on meil kaasas ka prügikotid ja teel olev prügi saab alati kotti korjatud ja hiljem lasteaias prügikastidesse sorteeritud.

Seotud teemadega „Elurikkus, loodus, õueala“, „Tervis, heaolu, toit“, „Jäätmed ja prügi“.

[Südamenädala terviserada „Sõbrad köögiviljad“](#) ja personali varahommikune matk Harku metsa. Südamenädala terviserada oli õuealal avatud hommikul kell 7.00 ja laps ning lapsevanem said värava juures liikumisõpetajalt kaardi, mille järgi tuli liikuda ning kümnes punktis ära arvata, mis köögivilja kausis on.

Seotud teemadega „Elurikkus, loodus ja õueala“, „Jäätmed ja prügi“, „Tervis, heaolu, sport“

[Kõndimise väljakutse veebruaris](#) „Jalgsi Palangasse“ ja sellest edasi uus väljakutse „Jalgsi Barcelonasse“. Liikumisaasta raames võttis meie personal ette väljakutsed kõndimisel ning need osutusid väga populaarseks ja kilomeetreid kogus omajagu.

Seotud teemadega „Tervis, heaolu, sport“ ja „Globaalne kodakondsus“.

Maikuus planeerime õuealal korraldada laata, kus lähevad müügiks taimed ja oodatud on ka taaskasutusletid.

1.3. Kui olete 2022/2023. õppeaastal² viinud ellu koostööprojekte, ühistegevusi teiste võrgustiku liikmetega, siis millal, kellega ja mis teemal?

Võimalusel lisage viide blogile vms, kus nimetatud tegevusi on kirjeldatud.

Ei ole läbi viinud, aga mõttes oli ja ühel koosolekul ka arutasime, et võiks mõne Rohelise kooli programmis osaleva lasteaiaga koostööd hakata tegama. Saame järgmisel õppeaastal üheks eesmärgiks püstitada.

1.4. Milliseid läbi viidud tegevusi on algatanud õpilased / lapsed?

Võimalusel lisage viide blogile vms, kus nimetatud tegevusi on kirjeldatud.

Meie loodushariduse andmise üheks heaks algatuseks peame, et lapsed omal soovil valisid rühma projektiteemaks just looduse teema „Tärgamine – märkamine“. Tore oli tõdeda, et lapsed, kes käivad iganädalaselt loodusõppe klassis, metsas matkamas, ei saa sellest loodusest küllalt! Projekti veel kokku võetud ei ole, kajastus tuleb kodulehel maikuu esimesel nädalal.

2. Osavõtt Rohelise kooli programmi võrgustikuseminaridest ja veebinaridest 2022/23. õppeaastal

2.1 Rohelise kooli programmi võrgustikuseminaridel ja veebinaridel osalemine 2022/23. õa
(Kohustuslik on osaleda vähemalt kahel Eesti võrgustiku(veebi)seminaril või ühel Eesti võrgustikuseminaril ja ühel rahvusvahelisel veebiseminaril)

	Kuupäev	Seminar / veebiseminar	Osalejate nimed
1	22.09.2022	Toidutaimede kasvatamine õppeaias ehk laste oma aed	Marju Randla
2	09.02.2023	Energia ja transpordi teemade heade näidete veebinar	Eva Sabul Riina Õunmaa
3	12.04.2023	Merereostus	Triinu Kurvits Krista Ismael

2.2 Osalemine muudel keskkonna(haridus)alastel koolitustel, konverentsidel (nii õpetajad kui õpilased)
(märkige koolituse, konverentsi, festivali vms nimetus, toimumise aeg ja osalejad arvuliselt, soovi korral ka nimeliselt; kui olete osalenud väga paljudel, nimetage mõned olulisemad)

Sille Aivola ja Triinu Kurvits osalesid 28 ak tunni ulatuses koolitusel „Maailmahariduse suvekool, MTÜ Mondo maailmakool“.
10.02.2023 osales Sille Aivola PACKGDEPO Interregi projekti raames toimunud õpetajatele mõeldud lõpuseminaril „Ringmajandus ja sellega seotud teemade käsitlemine alus- ja põhihariduses“. Seminaril tutvustati projekti jooksul valminud õppematerjale, mida saab õppetöös kasutada. Materjalid on viiel teemal: plastpakendid, pandipakendid, tekstiilijäätmed, ühekordsed plastid ja ringmajandus.

3. Keskkonnatöörühm

3.1. Keskkonnatöörühma liikmete nimekiri (nimi ja sidusrühm, s.o. juhtkonna liige, õpetaja, tugitöötaja vms, lapsevanem, õpilane/lasteaialaps)

Marika Sandrak - töörühma juht, õppealajuhataja
Marju Randla - majandusjuhataja
Sille Aivola - rühmaõpetaja, lapsevanem
Silja Valk - rühmaõpetaja
Krista Ismael -assistent
Eva Sabul - assistent
Triinu Kurvits – rühmaõpetaja, lapsevanem
Riina Õunmaa - liikumis- ja loodusõpetaja
Rühmadest esindaja lapsevanema näol jäi valimata, sest ühtegi kandidaati ei esitatud.

3.2. Keskkonnatöörühma töö korraldus

Kes valmistab ette koosolekute teemad ning kutsub kokku koosoleku?

Kes koosolekud protokollib? Mitu koosolekut toimus 2022/2023?

Kuidas saab ülejäänud haridusasutus ja lapsevanemad keskkonnatöörühma otsustest ja tegevustest teada?

Kuidas saavad ettepanekuid teha õpilased/lapsed/töötajad, kes ei kuulu keskkonnatöörühma? Lasteaedade puhul selgitada, kuidas kaasatakse lapsi.

Koosolekud valmistab ette ja kutsub kokku töörühma juht. Koosoleku protokollija valitakse igal koosolekul ja arvestatakse sellega, et liikmed koostavad protokollid kordamööda. Tavaliselt toimub kokkusaamine peale Rohelise kooli seminaridel osalemist, kus siis osalenu teeb ülevaate seminaril kuuldu ning arutatakse läbi tulevased tegemised.

Õppeaastal 2022/2023 toimus 5 koosolekut. Koosolekute protokollid on nähtavad meie kodulehel ning saadetakse ka rühmade e-mailidele. Iganädalastel õpetajate ja assistentide infotundides täpsustame teemad, kaasates osalejaid arutlema, ettepanekuid tegema, jõudes nii parimate lahendusteni. Vajalik info jõuab rühmade listide, lasteaia Facebooki ja lasteaia kodulehe kaudu vanemateni. Samal viisil edastatakse Rohelise kooli (Tartu loodusmaja) poolt saadetav info kõikidele osapooltele.

Laste kaasamiseks on üheks võimaluseks, et rühmade korrapidajad (2 last) saavad endale igapäevaseks ülesandeks jälgida rühmaruumides tulede kustutamist (kui seal keegi ei viibi või põleb valgusteid ülearu) ja kätepesu ajal võib teistele märkust teha, et vett niisama raisata ei tohi, kui juhtub, et end pesema unustatakse.

Lapsed osalevad prügi sorteerimises teadlikumalt, sest enamus lapsi teab, millisesse prügikasti mingi prügi tuleb panna (biojääde, paber, pakend, olme, ohtlikud jäätmed/patareid).

Sel aastal ostime kahte rühma prügisorteerimisjaamad, mis näevad esteetiliselt kenad välja ja on õpetliku infoga (tootjafirma SortAider OÜ).

Mida peate keskkonnatöörühma suurimaks saavutuseks oma kooli/lasteaia keskkonnateadlikumalt tegutsema suunamisel 2022/2023?

Keskkonnatöörühma suurimaks saavutuseks peame loodushariduse andmise järjepidevust (iganädalased loodusmatkad metsa kahe viimase vanuserühmaga ja kahe noorema rühmaga üle nädala). Alates 2023 aasta jaanuarist on meie liikumisõpetaja ametikoht nimetatud ümber liikumis- ja loodusõpetajaks.

Lasteaed osales järjekordsel ülemaailmsel koristuspäeval – iga rühm valis endale sobiva päeva nädala jooksul koha, kuhu suunduda. Koristatud ja puhtaks sai Harku kõnniteede ääred, Harku metsas käidavamad rajad, Harku mõisa ümbruse haljasala.

Sel aastal võtsime eesmärgiks, et iga rühm kasvatab seemnetest taimed, mis hiljem kevadlaadal maha saab müüa. Samuti kasvatatakse seemnetest ette lilletaimed, mis kevadelpeenrakastidesse ümber istutatakse (rahalise ressursi kokkuhoid). Omakasvatatud rohelist rühmade aknalaudadel (salat, sibul, till, petersell) saab juba märtsis toidu maitsestamiseks tarvitada.

Kasutame õuetaimede kastmiseks vihmavett ja ka osaliselt aia taga asuva tiigi vett.

Jätkuvalt pöörame tähelepanu sellele, et toidujäätmeid tekiks vähem. Lapsed püüavad hoolega mees pidada reeglit, et tõsta endale täpselt nii palju toitu (alates 3-4 aastaste laste rühmast tõstavad ise), kui jaksavad süüa. Lapsed teavad, et toidujäätmeid korjatakse eraldi biojätmete kasti või siis lasteaia õuealal olevatesse kompostikastidesse.

Õppeaasta plaane tehes soovisid kahe rühma õpetajad tegeleda süvendatult globaalse kodakondsuse teemaga (osalesid Mondo poolt korraldatud koolituspäevadel „Amanda ja maailm“ teemal), kuid mingil põhjusel jäi soiku. Õpetajad ei suutnud antud teemale keskenduda ja jäi oskusest/tahtmiseni puudu teemat siduda igapäevaste õppetegevustega.

Samuti oleme järjepidevalt kogunud andmeid ressursikulude analüüsi jaoks ning on olemas ülevaade kokkuhoiust ja ülekulust. Antud andmete põhjal saame jälgida kulusid ja teha korrektiive meist sõltuvates harjumustes.

Lasteaia üritustel kasutame “päris nõusid” mitte plastnõusid ning nii saame vähendada jäätmete teket. Harku lasteaia tunnusürituse “Tuudelepa metsamatk” organiseerimisel, kus on osalejateks kõigi Harku valla lasteaedade koolieelikud ja inimesi kokku Harku metsas-mägedes matka ajal üle 200, oleme kasutanud biolagunevaid nõusid.

Link keskkonnatöörühma koosolekute protokollidele:

<https://www.harkulasteaed.ee/documents/5247863/0/Rohelise+kooli+koosoleku+protokoll+1-5%2C%20%2022-23.pdf/cf7835e4-32d4-4fed-83ed-431f2438bfd1>

4. Keskkonnaülevaatus

Keskkonnaülevaatus läbiviimise lühikirjeldus

Kuidas ülevaatus ette valmistati ja millal läbi viidi, kuidas kokkuvõtteid tehti ja tutvustati? Kas käsitleti kõiki 12 roheline kooli teemat?

Keskkonnaülevaatus läbiviimiseks käsitleti kõiki 12 teemat. Valdkonnad/teemad jagati liikmete vahel ja nii osalesid ülevaatus läbiviimisel kõik töörühma liikmed. Tulemused arutati koos läbi ning leiti, mis on hästi ja mis vajab parendamist. Parendamist vajavad tegevused on välja toodud tegevuskavas.

Tulemused kajastati kodulehel ja pedagoogide/assistentide infotunnis tehti väike kokkuvõte ning viide, et ülevaatus tulemused on olemas meie kodulehel.

Link keskkonnaülevaatus küsimustele:

<https://www.harkulasteaed.ee/documents/5247863/5261798/K%C3%B5ikide+kriteeriumite+hindamine+2022+oktoober.pdf/78820e70-56b5-434a-b577-253848d19b18>

5. Tegevuskava

Rohelise kooli teemad, millele keskenduti tegevuskava koostamisel³

Elurikkus ja loodus	Õueala	Kliimamuutused	Globaalne kodakondsus
Meri ja rannik	Vesi	Tervis ja heaolu	Toit
Transport	Energia	Jäätmed	Prügi

³ Märkige teemad paksu kirjastiiliga või kustutage mitte asjakohased teemad

Link keskkonnategevuskavale:

<https://www.harkulasteaed.ee/documents/5247863/5261798/Roheline+kooli+tegevuskava+2022+keskkonna+%C3%BCleevaatus+tulemustest+1%C3%A4htudes.pdf/1e412707-6128-4f2e-ba51-3e1b4be4d59c>

6. Seire ja hindamine

Keskkonnategevuste tulemuslikkuse jälgimise kirjeldus (lühidalt)

Millised tõendid teil on selle kohta, et liigute eesmärkide saavutamise poole (näiteks paranenud õpitulemused, teadlikkus; kasvanud kampaaniast, keskkonnavalgatustest osavõtjate arv, ressursikulu analüüsid erinevate aastate lõikes ja teised muutused keskkonnaülevaatus tulemustes jms)?

Lastega viiakse kevadel (aprillis) läbi arengumängud, kus laste teadmisi saab kontrollida läbi mängu ja suur osa laste loodusteadmisi saab fikseeritud. Mängu tulemusena võib kokku võtta, et lapsed tunnevad kodukoha loodust, siin kasvavaid puid, lilli, taimi, siin elavaid linde, loomi roomajaid kahepaikseid.

Ressursse püüame kokku hoida ja asjatult mitte kulutada – jälgimine toimub nii suurte kui ka korrapidajate laste poolt.

Keskkonnategevustest võetakse osa ja plaan on veel enam vanemaid ja ka küla kogukonda kaasata (mõtteid juba on).

Link ressursikulu analüüsi jt arengut tõendavate materjalide juurde (või kinnitus, et lisasite need taotlusele):

<https://www.harkulasteaed.ee/documents/5247863/5261798/Ressursikulu+anal%C3%BC%C3%BCs+2022.pdf/eb7f688e-c9bb-4c79-b64f-2338fb9de352>

Kirjeldage lühidalt, mille poolest olete olnud Rohelise kooli programmi rakendamisel edukad ja mida ise kõige kõrgemalt hindate.

Prügi sorteerimine on muutunud enamuste jaoks harjumuspäraseks ja arusaadavaks.

Lapsed teavad, mis on kompost ja kuidas me seda saame ise toota ning kuidas on võimalik komposti kasutada. Lasteaia õuealale on rajatud permapeenrad. Sügis rõõmustas meid rikkaliku kõrvitsasaagiga.

Kõige kõrgemalt hindame oma järjepidevust loodusharidusega seonduvates tegevustes nagu loodusmatkad, eluslooduse tundmaõppimine, loodushoid. Matkale minnes küsivad lapsed ise prügikotte kaasa.

Turvariskid on maandatud miinimumini, kontrollitud üle kõik rohelised taimed nii siseruumides kui õuealal ja need on lastele ohutud. Uuendatud on vananenud õuevahendid.

Pesemis- ja puhastusvahendid on loodussõbralikud ja ökomärgisega. Toidu tooraine on võimalikult kodumaine.

7. Keskkonnateema lõimimine õppekavaga

Kolm näidet parimatest praktikatest keskkonnateema lõimimisel õppetöös (lühidalt)

	Laste/ õpilaste vanus	Õppekava valdkond/ õppeaine	Tegevuse lühikirjeldus
1	5-7	Projektõpe	Projekti teema „Toidumaailm“ Esimese tegevusena võeti aega erinevate juur-, puu- ja köögiviljade kordamiseks. Samas valmistati erinevaid salateid, tehti smuutit ja hakiti, riiviti igapäevaselt toormaterjale. Selle projekti käigus tehti koostööd lasteaia kokaga, kes ei valmistanud meile ise võileibu ega ei hakinud salateid, vaid neid kõike tegid lapsed ise. Lisaks räägiti projekti käigus ka talvistes oludes loomade ja lindude toitumisest. Toiduprojekt seoti kõikide valdkondaega (arutelud, retseptide kirja panemine, matemaatilised jutukesed, koguste kaalumised/mõõtmised, meisterdamised). Koostöös vanematega toimus samuti mitu tegevust: - ühe lapsevanema külaskäik meie rühma (ta töötab restoranis peakokana) ja ette võeti koduse pizza valmistamine; - lapsevanema poolt korraldatud ekskursioon Fotografiska restorani, kus peakokk tutvustas jäätmevaba toidutegemist ning lapsed said näha erilist jäätme komposterit. Projekt lõpetati vabariigi aastapäeva pidulaua katmisega ja hea ning parema nautimisega. Pilt 1.
2	5-6	Projektõpe	Projekti teema „Putuklind“ Teema käigus mõistatati palju mõistatusi lindudest ja putukatest, tuletati meelde, kes on paiga- ja rändlinnud. Samuti arutleti, et millest ehitab lind pesa ja kuidas me aitame neid talvel. Tutvuti liblika elutsükliga ja prooviti teha mesilase häält ja kes lastest saab hääle jäljendamisega hakkama. Samuti oli teemaks, miks on putukad meile olulised ja milleks neil on tundlad ning miks talvel putukaid ei näe. Toimus arutelu ilmast ja kuidas aastaring käib. Ei puudunud ka numbrit ja tähtede õppimine ning kinnistati teadmisi erinevate mängude ja tegevuste kaudu. Meisterdati liblika elutsüklil. Joonistustöös valmisid leevike ja varblane. Projekt lõppes robotikapäevaga. Kinnistati numbreid, linde, legodest meisterdati metsavaht, lindude vaatetorn, linnuhaigla. Kasutusel olid Sphero Boltid ja tahvelarvutid, fotoaparaat. Pilt 2.
3	2-7	Projektõpe	Projekti teema „Kasutame targasti“ Lapsed said teadlikuks sellest kuidas saavad inimesed ise keskkonda hoida, säästes loodust ja muud meid ümbritsevat elu. Vaadati erinevaid õppefilme, kus näidati milline jälg on inimese tarbimisel loodusele, tehti nähtu põhjal järeldusi ja kirjeldati, mida mingi tegevus endaga kaasa toõi.

			Saadi teada, mis on õiglane kaubandus ning milline on märk toodetel mis näitab, et see on toodetud õiglaselt (fairtrade). Lapsed otsisid selliseid märke rühmas erinevatelt pakenditelt ning ka kodudes. Tutvuti mõistetega: lapstööjõud, õiglane kaubandus ja laste õigused. Kuulasime „Amanda ja Maailm“ lugudest jutustust tarbimisest ja sellest, mis asi on taaskasutuskeskus ja mida sealt saada võib. Arutati selle üle, kuidas ise saaksime vähem tarbida ja mida me võiksime oma tervete mänguasjade ja riietega teha, mida enam ise ei kasuta. Lapsed olid väga head kaasamõtlejad ja arutajad. Lapsed teavad, mida tähendab pudelil olev pandipakendi märk ja milline see välja näeb. Lapsed oskavad peale pikki arutelusid rohkem hinnata toidu säästmist, see väljendub selles, et laps tõstab endale nii palju toitu kui ära jaksab süüa (juurde saab alati tõsta) ja üritame rühmas vähendada toidujääkide tekkimist. Projekt lõppes sellega, et rühm sai uued tekid/padjad ja vanad sai kokku korjatud ning saadetud varjupaiga kassidele. Pilt 3.
--	--	--	--

Kui suur osa õpilastest/lasteaialastest oli õppeaasta jooksul keskkonnategevustesse haaratud? Kas osalemisvõimalused olid pigem üritusepõhised või igapäevase keskkonnakäitumise muutmisele suunatud?

Keskkonnategevuste läbiviimine ja looduse teemadega tegelemine ei ole enam väga üritusepõhine, vaid rühmad ise laste kaasamisel valivad teemasid, mis seonduvad nii looduse kui keskkonnateemadega. Rühmade projektide teemad on suures osas nii loodus-, keskkonna- kui ka tervisteemadega seotud ja pigem on tegevused igapäevased ja juba ka harjumuspärased.

8. Teavitamine ja kaasamine

Haridusasutuse Rohelise kooli tegevusi kajastava blogi ja/või kodulehe aadress:

<https://www.harkulasteaed.ee/keskkonnateadlikus>

Mil viisil ja keda olete teavitanud, et teie haridusasutus osaleb Rohelise kooli programmis?

Rohelise kooli grupis järgisime jätkuvalt reeglit, et postitame siis, kui meie enda jaoks on teema huvitavam või natuke vähem teiste asutuste poolt kajastatud. Postitusi näeb ka Harku lasteaia facebooki lehel (sel aastal küll vähem, sest õpetajad panevad rühmade facebooki lehtede asemel tegemised vanematele üles ELIIS-i).

Hoolekogu kokkusaamistel on meie tegevusi liikmetele tutvustanud ja vajalikku infot on palutud vanematele edastada listidesse.

Kodulehel on asjakohane info olemas ja selle kaudu saab iga vähegi huvitatud vanem meie tegemistega kursis olla.

Lisaks tehakse Harku valla alushariduse spetsialisti poolt pistelist nn kontrolli ja hindab meie kodulehel kajastatavat. Senini oleme saanud pigem positiivset tagasisidet.

Kuidas olete kaasanud Rohelise kooli programmi erinevaid huvirühmi ja kogukonda (k.a. lapsevanemaid) ja kohalikku omavalitsust?

Töötajate iganädalastes infotundides tutvustatakse ja arutletakse ka Rohelise kooli teemade ja tegemiste üle. Kõik meie koosolemised protokollitakse ning protokollid edastatakse kõikidele töötajatele e-mailide kaudu.

Koos lastega sai järjekordselt läbi viidud nn tubased talgud, mille käigus said korda riulid,apid, sahtlid. Leiti koos materjalid/asjad, mis sobivad taaskasutamiseks ning päris katkised mängud ja mänguasjad viidi jäätmejaama.

Vanemate toel ja nõusolekul (lõpurühma laste vanemad kingivad igal kevadel mõned taimed) jätkub õuealale tuuletõkkeks heki rajamine. Koostöös vanematega (hoolekogu eestvedamisel) planeeritakse kevadist taimelaata ja talguid.

Facebooki Rohelise kooli grupis teeme postitusi siis, kui meie arvates on postitus kõnekas ja tegevus ainulaadsem (ei ole selleteemalisi postitusi väga palju).

Hoolekogu kokkusaamistel on Rohelise kooli tegevusi tutvustanud, infokanalitele tähelepanu juhitud ja meelde tuletatud, et kodudes võiks vanemad (koos lastega) ikka vaadata nii meie kodulehe tegemisi kui ka rühmade ning lasteaia Facebooki.

Suur osa laste tegemisi kajastatakse süsteemis ELIIS ning vanemad on vägagi huvitatud meie tegemiste jälgimisest (laste tagasiside, et kodus vaadati koos pilte).

Harku vallavalitsuses toimuvatel juhtide kokkusaamistel on vestlusingis uhkusega välja toodud meie loodushariduse andmise järjepidevus ning seda on vallavalitsuse poolt tunnustatud heade sõnadega. Meie liikumis- ja loodusõpetaja sai õpetajapäeval valla tänukirja järjepideva töö eest loodushariduse andmisel ja keskkonnatedalikkuse tõstmisel.

Kuna lasteaed on tänasel päeval ilma direktorita (on direktori kt), siis valla poolt koostatud otsimiskuulutuses on üheks sooviks, et Harku lasteaeda kandeeriv inimene peaks armastama looduses liikumist ja jätkama loodushariduse andmisega lastele.

Kas olete tutvustanud oma keskkonnategevusi teistele haridusasutustele (enda õppeasutuses kohapeal, seminaridel, konverentsidel vms)? Kui jah, siis millal, kus ja kellele.

Seminaridel, konverentsidel ei ole esinenud, kuid igal kevadel (maikuus) tulevad meie õuealale kokku kõik Harku valla koolieelikud ja nende õpetajad (ka juhtkonna liikmed) ning osalevad meie poolt korraldatud Tuudelepa metsamatka raja läbimisel. Matk on ääretult populaarne ja kõik osalejad nadivad, on rõõmsad. Oleme saanud ääretult palju kiidusõnu ning positiivset tagasisidet, et oleme olnud järjepidevad matka korraldajad (sel aastal juba 13-nes).

Kas olete saanud oma tegevusi kajastada ka meedias? Kui jah, siis palun lisage võimalusel link artiklile.

Artiklit ei ole kirjutatud, kuid lasteaia facebooki lehel on postitusi tehtud.

Kas olete tutvustanud oma keskkonnategevusi Rohelise kooli kinnises Facebooki grupis? Kui jah, siis kas 1-3 korda või rohkem?

Oleme postitanud 6 korda.

9. Haridusasutuse keskkonnapõhimõtted

Kuidas koostati keskkonnapõhimõtted ja kuidas neis kokku lepiti?

Keskkonnapõhimõtted sai koos üle vaadatud meie esimesel Rohelise kooli kokkusaamisel. Ühise arutelu käigus otsustati, et meie eelmise aasta kolm põhimõtet jäävad samaks ja põhimõte „Vesi – elu allkas!“ võiks asendada (ei leidnud väga järgimist ja tegevustes rakendamist) põhimõttega „Maailm läbi laste silmade“. Ettepaneku muutmiseks tegid kaks rühma liiget, kes osalsid Mondo koolitusel maailmahariduse teemal ning said sealt palju inspiratsiooni antud teemaga põhjalikumalt tegelemiseks.
Kuidas on kindlustatud, et kogu haridusasutus teab keskkonnapõhimõtete olemasolust? Kus (lisaks kodulehele) saab veel tutvuda teie haridusasutuse keskkonnapõhimõtetega?
Rohelise kooli põhimõtted on välja pandud (prinditud ja kiletatult) kõikide rühmade teadetetahvlitel ja koridori teadetetahvilil.
Link keskkonnapõhimõtetele: https://www.harkulasteaed.ee/documents/5247863/5261798/Harku+Lasteaia+keskkonnap%C3%B5him%C3%B5tted+%C3%B5ppeaastal+2022-23.pdf/28e642cc-8716-4e9e-9279-3e89b885774b

10. Lisakommentaariid

Kui eelpool jäi küsimata midagi, mis on teie hinnangul Rohelise lipu taotlemise seisukohast oluline, siis palun lisage oma mõtted siia.
Ei oska midagi juurde lisada.

Teave haridusasutuse direktorilt

(Selle osa täidab direktor)

Kirjeldage lühidalt, millisena näete Rohelise kooli programmi arengut oma koolis/lasteaias ja kas see on haridusasutuse arengukava osa (või kuidas arengukavaga seotud)?	Harku Lasteaia arengukava 2022-2025 visioon: Harku Lasteaed, kasutades tänapäevaseid õppemethodikaid ja kaasaegset digitehnoloogiat jääb omanäoliseks, laste erisusi arvestavaks, tervislikkust väärtustavaks, liikumist harrastavaks ja loodust hoidvaks metsalasteaiaks. Nagu visioonis kirja sai pandud, siis oleme siiani hoidnud seda suunda ning loodushariduse andmise osas jon ärjepidevalt tegutsetud. Usume, et ükskord saame uhkusega öelda, et olemgi metsalasteaed (veel rohkem õuesõpet, metsas olemist).
--	--

Mida head on Rohelise kooli programmis osalemine haridusasutusele kaasa toonud (nt koostöö, muutused, praktikad vm)?	Rohelise kooli programmis osalemine on meid kõiki muutnud teadlikumaks tarbijaks, samuti oleme rohkem hakanud liikuma metsas. Koostöös lasteaeda lõpetavate laste vanematega jätkame tuuletõkkeks heki istutamise (vanemate toel ostetakse taimi juurde ja koos lõpupäeval istutatakse). Rohelise kooli programmis osalemine on saanud meie jaoks vajalikuks – enam ilma ei oska.
Kuidas olete kindlustanud, et programmis osaleb kogu haridusasutus, mitte ainult töörühm?	Kuna ei ole direktor, vaid kohusetäitja ja töörühma juht ühes isikus, siis jätan vastamata.

Taotluse [lisad, mis asuvad siin kaustas](#), on:

1. Foto 1: Lapsed Fotografiska köögi kompostrit uudistamas
2. Foto 2: Numbijaht fotokaga õues
3. Foto 3: Kasutatud tekid, padjad kasside varjupaika

<https://drive.google.com/drive/folders/1nN9IE5nMh3x2EI7tzD568A1aC0MzM0Ij>

Kinnitame<https://drive.google.com/drive/folders/1nN9IE5nMh3x2EI7tzD568A1aC0MzM0Ij>, et esitatud andmed on õiged ning oleme teadlikud, et võimalusel külastatakse õppeasutust või tehakse veebikohtumine, vajadusel tehakse päringuid e-kirja või telefoni teel.

Kinnitame, et taotlusele lisatud fotosid võivad roheline kooli programmi koordineerivad asutused kasutada programmi kommunikatsiooniks teabematerjalides, sotsiaalmeedias või muudes kanalites.

Kas olete nõus, et antud keskkonnamärgise taotlust võib edastada kolmandatele osapooltele õppe- ja teadustöös kasutamiseks (nt üliõpilaste läbiviidavad uurimused Rohelise kooli teemadel)?

Jah, olen nõus

.....
Rohelise kooli programmi ehk keskkonnatöörühma juht

.....
Direktori kt Marika Sandrak

/Allkirjastatud digitaalselt/